

1 рік Live на РФФ!

РФФ.Live

Неофіційна Газета Радіофізичного Факультету Київського Національного Університету ім. Тараса Шевченка

№5 (28) 19 квітня 2007

Коваленко Андрій Віленович:

«Учітеся, брати мої...»

ІНТЕРВ'Ю

- Розкажіть етимологію вашого по-батькові?

- Походження цього імені відоме. Свого часу, воно було достатньо поширене. Тоді було модним присвячувати імена відомим особистостям того часу. Вілен – це скорочення від «Володимир Ілліч Ленін». Що цікаво – так це те, що у Черкаському педагогічному інституті разом із моїм батьком працював чоловік з таким же іменем і по-батькові - Вілен Якович.

- У нас на факультеті є два Коваленки-викладачі, у яких досить рідкісні по-батькові – Фадейович і Віленович. Це якесь співпадіння?:-)

- Випадковість J.

- А Ви не думали над тим, що було б цікаво, якби Ви теж мали якесь незвичне ім'я?

- З моєї точки зору, на одну сім'ю екзотики достатньо. У всякому разі, мою дочку звуть Катерина J.

- Скільки у Вас дітей?

- 1 дочка.

- У нас на факультеті нещодавно був прийнятий закон, згідно якого забороняється палити біля факультету чи в його приміщенні. Як Ви думаєте, чи виконується цей закон досить добре, чи потрібний він і чи треба обмежувати людей, які палять?

- В наших реальних умовах необхідно робити так, щоб люди, які палять, не заважали тим, хто не палить. Грубо примусові речі, як правило, викликають супротив у людей. Але якщо створюється мотивація для тих чи інших дій, то люди починають діяти правильно. У нас паління – звична річ. Якщо повернутися років на 20 назад, то на факультеті було більше співробітників, які палили, ніж зараз, також більшість студентів палило.

Я пригадую декілька своїх поїздок за кордон...США, Каліфорнія, 1994 рік. Досить багатий штат, там мало людей палило. У великому конгрес-холі у Сан-Дієго були для цього відведені місця з попілничками. Якщо говорити про Францію того ж часу, то там майже скрізь

палили, зараз паління там обмежили. Але щоб це відбулося, необхідно було, щоб змінилася ситуація. В багатьох країнах найбільше витрат держави і громадян йде на здоров'я. Той факт, що здоров'я треба берегти, там добре усвідомлений.

- А коли Ви усвідомили, що здоров'я треба берегти?

- Я, в принципі, це завжди розумів. Мої нездорові звички не виходили за межі розумного. У мене вага не змінюється з 16 років J.

- Вернемось до приємних звичок J. Чи любите Ви театр? Як Ви проводите свій вільний час?

- У мене зараз дуже мало вільного часу. У мене дочка ще маленька, а дружина працює, тому вільного часу не вистачає.

Стосовно театрів... Я не дуже добре знаю київські театри.

- У молодості Ви не малювали, не писали віршів?

- Чого ніколи не робив, так це не писав вірші.

- Чи були у Вас нематематичні і нефізичні захоплення?

- Будучи істотно молодшим, я достатньо багато читав. Крім художньої літератури, мене цікавила ще література біографічного, історично змистів (загально-пізнавальна). Після років «20 з чимось» (можливо, це співпало з 91-м роком – пертурбаціями у суспільстві) потреба у читанні різко зменшилася. Це факт!

- Скільки людина повинна прочитати книжок, щоб сформувати свій світогляд?

- Не можна так оцінювати. Ми живемо в інформаційному суспільстві. Інформаційна складова є дуже важливою, вона збільшує і збільшує свою вагу. Тому перебарювати певну інформацію людині необхідно весь час. Інформація може бути різною: як утилітарною, так, наприклад, і естетичною.

- А як Ви оцінюєте те, що у РФФ.Live проводяться інтерв'ю з викладачами?

- Нормально, інакше б я не погодився на цю розмову J.

- Ви екстраверт чи інтроверт?

- Не можу назвати себе замкнутим, але я інтроверт.

- Скільки часу Ви проводите наодинці?

- Важко сказати. Мені приходить щось читати, щось писати, готуватись до лекцій, це є час, який фактично проводиш сам із собою, тому - багато.

- Як Ви думаєте, чому на кафедрі КМЕ лише 2 доценти не пенсійного віку? Чи є у Вас кандидатська дисертація?

- Моя кандидатська дисертація зараз подається до захисту. Це повчальна історія, яку зараз розкажу. Почнемо з неприємного. Свого часу, я закінчив аспірантуру, де написав більшу частину дисертації. Після цього, розвалився Радянський Союз, а мені не вистачало (принаймні, здавалось) для захисту якогось експерименту. Наша група працювала тоді на замовлення військових, які згодом припинилися, у нас тематика почала мінятися. І в захисті не було ніякого сенсу. В результаті, я цю роботу закинув. Жилось, так як жилося... Це ні на що не впливало, але це було помилкою. Відвертою. Але поки зовсім молодий, цього не розумієш. Якщо працюєш в університеті, то треба вибирати: або йти зірдіти, або займатися викладацькою роботою. Я перейшов на викладацьку роботу, що мені, в принципі, сподобалося. Коли почав робити знову кандидатську, то виключив з неї матеріали, які виявлялися або старими, або були частково використані у дисертаційних роботах моїх колег. Зараз – це третій варіант.

-Хто Ваш науковий керівник?

- Курашов Віталій Наумович.

- 3 точки зору статистики, те, що Ви потрапили на РФФ – це випадковість?

- Свого часу, коли я закінчував школу, для мене питання стояло так: або я поступав до Москви у МФТІ, або у Київський університет. Я був постійним учасником республіканських олімпіад з фізики. На союзній я був у 8-му і 9-му класах. Потім, коли я їхав на республіканську у 10-му, то я для себе (ніби підкидаючи монету) вирішив так: якщо я потрапляю на союзну, то їду у Москву. Це для мене було своєрідним орієнтиром. Тоді на республіканській олімпіаді у Тернополі було 6 перших дипломів, а у мене був 7-мий результат J.

- Це Вам фортуна підказала, куди треба йти. Розглянемо жінок з точки зору статистичної фізики. Кажуть, що жінки дуже відрізняються від чоловіків за своїм складом розуму. Чи відрізняються жінки, що працюють на ФФ і РФФ, від усіх інших?

- З моєї точки зору, з ними легше спілкуватися на будь-які теми. Жінки з

мого кола знайомих – це, як правило, люди з природничою освітою (радіофізики, біологи, лікарі). Гуманітаріїв дуже мало.

- Чи був випадок, коли Вас жінка-фізик переконала у чомусь, що стосується фізики?

- Не пам'ятаю.

- Вас, взагалі, можливо переконати?

- Звичайно. Я сприймаю аргументи.

- Навіть на екзамені?

- Звичайно.

- А Вас легко можна дістати?

- Ні, не дуже, але можна. J.

- Судячи з пар, які Ви у нас читали, я не пам'ятаю, щоб Ви хоч раз вийшли з себе. J

- Ваші групи (4 курс, КРФ і 3+4 курси, КМЕ – прим. Ред.), з якими я стикався, були достатньо приємними. Я міг би навести пару прикладів, коли мене тою чи іншою мірою діставали. Як правило, більше всього дістає :а) коли людина повністю тебе ігнорує (наприклад, взагалі не ходить на лекції); б) коли людина постійно заважає.

- Коли Ви були студентом, то заважали викладачам?

- Я – ні. Був такий епізод. Колись у нас викладав академік Віктор Григорович Бар'яхтар. Він цікава досить людина, і у нас було бажання спіймати його на чомусь, бо було видно, що він не завжди готувався до лекцій, хоча викладав дуже добре. Одного разу, Сергій Мудрук трошки (хвилин на 15) лекцію зірвав. Це було суто по ділу. Нескладна річ у математичних викладах, де був нетривіальний перехід (а Бар'яхтар знав зразу результат). Я не вважаю, що це зіпсувало лекцію, бо вона не може бути побудована за принципом «од сих до сих». Якщо є якесь запитання, то його обговорити теж приємно.

- Чи можете Ви пригадати свій найоригінальніший вчинок?

- Не секрет, що я досить пізно одружився, але одружився дуже швидко. Це було нетривіально для моїх знайомих, друзів, для тих, хто мене знав. J.

- І Ви не шкодуєте?

- Ні.

- Питання про факультет. Як Ви думаєте, чи прогресує він зараз, чи на ньому стабільний застій?

- На мою думку, можливо, є деякі елементи прогресу. Але в цілому, факультет дуже болісно

скорочення фінансування. Це призвело до того, що, з одного боку, ми намагаємось дотримуватись тих стандартів навчального процесу, які склалися свого часу, оптимальні вони чи ні. А дотримуватись їх стає все складніше і складніше. Наведу елементарний приклад. Коли я вчився, то у всякого студента на факультеті міг бути особистий науковий керівник на бакалаврську чи магістерську роботи (керівник рівня не меншого, ніж молодший науковий співробітник), який був реально зайнятий тою чи іншою прикладною темою. Зараз зробити так, щоб у кожного студента був свій керівник з невеликим навчальним навантаженням, важко. Ми намагаємось давати такі роботи, щоб вони не дуже повторювались, містили хоч якусь елементарну новизну. Але не може один викладач вести одночасно декілька робіт. Повинно бути 2. А коли їх 5, то це вже нереально. Це перша проблема. Друга проблема – оновлення лабораторних робіт. Свого часу, їх оновлювали за рахунок фінансування госпдоговірних тем, а фізично оновленням займалися співробітники. Якщо у нього є установка, то можна завжди поставити лабораторну. Якщо співробітників мало, працюючих установок мало, то лабораторні роботи застарівають. Те, на чому ви їх зараз виконуєте, у значній частині, хотілося б замінити.

- Хто, на Вашу думку у цьому винен і чи можна покращити це становище?

- Звичайне запитання «Хто винен?». Це не та ситуація, коли термін «винен» доречний. Радіофізичні факультети у свій час були створені з метою забезпечення окремих галузей військової промисловості фахівцями відповідної кваліфікації. Потім,

коли раптово змінили ситуацію, виявилось, що є навчальна база, є кадри, але зменшився попит. Для того, щоб швидко перебудуватись за допомогою наявних кадрів і бази на підготовку тих спеціалістів, на яких попит може бути, необхідні дуже істотні фінансові затрати, необхідні дуже істотні фінансові затрати, необхідні дуже істотні фінансові затрати, необхідні дуже істотні фінансові затрати, необхідні дуже істотні фінансові затрати. Воно виживало, як виживало. Так історично склалося. Розумієте, система освіти консервативна. Неможливо повністю, радикально, швидко змінювати навчальні курси за 2-5 років. Інакше це буде профанацією. Ви не зможете побудувати навчального плану, не підготувати відповідні лекції спеціаліст, який це буде читати. Освіта дає деякий набір знань, що потім можна використати утилітарно, вже навчаючись самостійно. У нас поки не все виходить так, як треба.

- Якщо пройтися по деяким факультетам нашого університету, то складається враження, що нікому взагалі нічого не потрібно. Як тоді можна на факультеті втримати випускників?

- Мабуть, втримувати нікого не треба. Треба зацікавити. Бо коли когось тримаєш, то він весь час виривається і, врешті-решт, тікає від тебе. Справжньою мотивацією може бути, по-перше, цікавість (робота і дослідницького, і педагогічного плану). На мою думку, таким людям якийсь мінімум мінімумом зараз забезпечується. Ненульові кошти тут можна отримувати і якось жити. Але залишитися тут молодій людині, коли немає у неї житла, нереально.

- Як Вас зацікавили?

- Це був інший час. Я поступив у аспірантуру. А потім просто зачепився.

- Чи є інститут чи університет у світі (в якому Ви були), в який би Ви переїхали б викладати і жити там (у тій країні)?

- Не знаю. Я не був у університетах. Я був на наукових конференціях. І тому я добре не уявляю собі, як побудований навчальний процес в університетах за кордоном. Мій досвід – це досвід спілкування із спеціалістами на конференціях.

- Яка частина конференції Вам найбільше до вподоби?

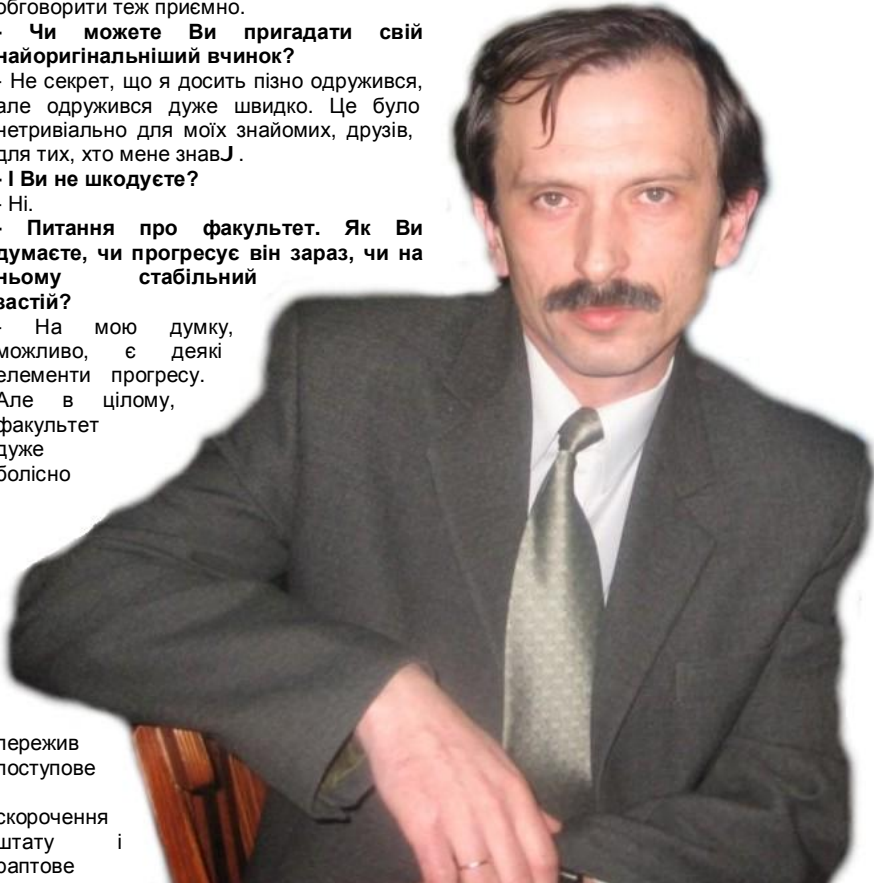
- На справжній конференції найцінніша річ – це особисте спілкування з тими людьми, які займаються цікавими для вас проблемами або схожими з вашими. І це не можна замінити ні Інтернетом, ні читанням журналів, ніякими іншими шляхами отримання наукових знань. Цього дуже не вистачає і викладачам, і аспірантам в університеті. Якщо трохи помріяти, то кожен викладач, принаймні, рівня професора повинен двічі на рік з'їздити на науковий форум світового рівня у даній галузі (їх проводиться немало).

- Стосовно програми курсів... Я помітив, що задачі, що є в «Основах цифрового зв'язку» і «Статистичній радіофізиці», фактично однакові...

- Тут немає ніяких хитрощів. «Стат. радіофізика» – це нормативний курс, який читається на 4 курсі на всіх кафедрах одночасно і програма, строго кажучи, має бути однаковою. Програму на КРФ і КМЕ свого часу склав Курашов. Курс «Основи цифрового зв'язку» введений як спецкурс.

пережив
поступове

скорочення
штату і
раптове

По хорошому, «ОЦЗ» повинні читатися після «Стат. радіофізики». Бо для того, щоб нормально прочитати перший курс, треба мати базові знання з другого. І як я не думав, як правильно це побудувати, нікуди не дітись від того, щоб перших 8-9 лекцій присвятити властивостям випадкових змінних і випадкових процесів. Тому, якщо ви подивитесь задачі з «ОЦЗ», які я даю, то побачите 2 частини, перша з яких стосується «СтатРФ», а друга – цифрових сигналів.

- Чи можете Ви вносити зміни до програми?

- До «ОЦЗ» - які хочу. Це спецкурс: як я його бачу, так і читаю. Звичайно, зміни затверджуються кафедрою, але вона, здається, мені довіряє. До «СтРФ» я можу, звичайно запропонувати, але це - нормативний курс.

- Скажіть, російська мова – це Ваша рідна?

- Ні, в мене рідна українська.

- У нас на факультеті вчиться відсотків 30 людей, для яких рідна – російська. Чи нормально це, що майже всі курси читаються українською і чи можна дозволити викладачам спілкуватися зі студентами російською?

- Спілкуватися можна будь-якою мовою, що її всі розуміють, і обмежити особисте спілкування тою чи іншою мовою не правомірно. Якщо ви помітили, приватно я розмовляю російською. Що стосується викладання - не можна. В університеті для формування мовної і термінологічної культури необхідно дотримуватися чіткого мовного режиму викладання. Тут я цілком погоджуюсь зі Статутом університету.

- Чи є Ви патріотом України?

- Звичайно.

- На лекціях Ви часто повторюєте одне слово J . Як можна боротися з кліше?

- ПисАти. Культуру мови і її чистоту краще всього відпрацювати, викладаючи у письмовій формі. Якщо почитати зараз більшість дипломних робіт студентів в тій частині, яка написана ними особисто... В частині побудови речень, пунктуації (правовис виправляє Word, а коми, великі і маленькі літери він не розставляє) – це жах. Був один приклад, коли я тільки у висновках у однієї з наших дипломниць знайшов чи 10, чи 12 граматичних грубих помилок, не говорячи вже про будову речень.

- Коли Ви почали вирощувати вуса?:-)

- Та вони самі виростили. Я ніколи не голив їх.

- Чи є у Вас забобони?

- Ні.

- Чи не думали Ви над тим, щоб змінити імідж?

- А навіщо? Мені і так добре. Імідж можна поміняти, одягнувши інший костюм чи светр.

- Яка мета Вашого життя?

- У мене ніколи не було чітко окресленої мети життя.

- Ви не хотіли бути космонавтом?:-)

- Ні, в космос не збирався. Заробити мільйон у 80-х...це було нереально.

- Як Ви познайомилися з дружиною?

- На шашликах з друзями.

- Дата і місце Вашого народження?

- 18 березня 1965 року, м. Черкаси.

- А як Ви потрапили в Київ?

- Поступив в університет J . Школу закінчив у Черкасах.

- І як Вам гуртожиток?:-)

- X-ха. Нормально J . Я живу в гуртожитку №12. Зараз там живуть іноземці, гуртожиток відремонтований і реконструйований. Тоді він мав трошки інше планування. На той час він був нормальним. Кімнати 2-ки і 3-ки були у пристойному стані, проте, нічого кращого, ніж зараз у 1-му гуртожитку, там не було. Весело жили. У нас був хороший курс.

- Чи часто Ви напивалися у гуртожитку?:-)

- Не можна сказати, що я нічого ніколи не вживав такого. До 5-го курсу, я напивався разів з 4, і все це було не в гуртожитку. Не в останню чергу тому, що я деякий час був головою студради гуртожитку. З одного боку це давало більше свободи, а з іншого – вимагало дотримання певних норм. Але такої пристрасі, щоб напиватись, в мене не було ніколи.

- Ви вважаєте себе харизматичною особою?

- Ні.

- На рахунок життя у гуртожитку...Бувало таке, коли Ви пізно лягали і не вставали на першу пару? Як Ви ставитеся до того, що студенти інколи просипають півпару чи усю 1-у пару?

- Скажу чесно: я це розумію – це раз, але я це не люблю – це два. Бо встигнути пройти з гуртожитку на факультет – невелика проблема. Але якщо йти з несвіжою головою і нічого не розуміти – то без питань. З свого досвіду я не пам'ятаю, щоб я пропустив перші пари. Скоріше, міг піти раніше з занять, якщо дуже хотілося.

- І часто Вам дуже хотілося кудись піти?

- Рідко, не було такої потреби. Як правило, у студента виникає необхідність пропустити 1-2 лекції з курсу, час від часу, з особистих причин. + у ті часи був дуже серйозний контроль відвідуваності, особливо на першому курсі. Такого, щоб на лекції була відсутня половина студентів, не бувало.

- Чи не вважаєте Ви, що студентів розбалували зменшенням контролем і чи не потрібно його зробити жорсткішим?

- Я ніколи не був прибічником надто жорсткого контролю. Коли я був головою студради, то я фактично пропускний режим у 12-му гуртожитку майже знищив. Тобто, звів його до того мінімуму, який необхідний для безпеки студентів. Тоді у студради було більше повноважень, ніж зараз. Зараз втрачено самоврядування. Якщо подивитися на пропускний режим у 1-му гуртожитку, куди зайти без перепустки, чи затриматися і зайти після опівночі, неможливо...

Щодо навчання - тут бажано мати систему неперервного контролю. Бо ситуація, коли приходять студент на екзамен, і цим обмежується спілкування викладача і студента – це неправильно.

- Чи необхідно ввести обов'язкову присутність на лекціях, семінарах, лабораторних?

- Лабораторні роботи входять у навчальний план і можуть бути зараховані лише за умови, що виконані у повному обсязі. Вони повинні виконуватись вчасно,

без зривів. Практичні заняття, розв'язування задач – це дуже добре, бо можна перевірити рівень знань студентів. Пропускаючи ці заняття, ви і себе підводите, і викладача. До лекцій, на мою думку, можна ставитись більш вільно, але зважати на можливість знайти необхідний матеріал поза лекцією. Зараз існує дуже негативна тенденція, коли студенти, замість того, щоб особисто складати конспект лекцій, роблять копії хороших конспектів, вважаючи, що цього достатньо. Ми, свого часу, теж пропускали і теж брали конспекти, але працювати з чужим конспектом – це набагато гірше, ніж самостійно прослухати лекції і зробити свій власний. Наведу приклад з курсу «ОЦЗ». Якщо подивитись підручник, на який я, в основному, спираюсь, то це 1000 сторінок англійською мовою (хоча є переклад російською). СтатРФ – теж товсті підручники. Я не знаю, хто зі студентів читав ці книжки.

- Може, ніхто їх і до рук не брав.

- Більше того, ця література досить важка для читання. Я не знаю, як зараз, але коли я вчився, то читав таких книжок менше, ніж треба. Підручники з загальної фізики і вищої математики можна і необхідно читати.

- На 4-му курсі є така практика, коли оформлюються індивідуальні плани, коли лабораторні замінюються роботою з науковим керівником. Як Ви ставитеся до того, коли ВАШІ лабораторні замінюються?

- Позитивно з двох причин. По-перше, в цьому семестрі у нас у практикумі 3 л/р. Для мене є ідеальним, коли приходять працювати 4 чоловіки: 2 на одну л/р і по одному на решту. Якщо у мене група 8 чоловік, то я не знаю, що з нею робити. Це раз. По-друге, якщо така заміна належним чином виконана, то студент має більше часу працювати з тою темою, що його цікавить. Нарешті, такі плани повинні складатися прискіпливо. У кожному практикумі є л/р більш і менш високого рівня. Я б рекомендував студентам при заміні лабораторних міняти не весь курс, а половину.

- Наскільки %-в Ви викладаєтесь при читанні лекцій?

- Я добре викладаюсь, і тому терпіти не можу читати дві лекції підряд. Хоч таке у мене буває.

- Скільки максимум у Вас займала підготовка до однієї лекції?

- Якщо це повністю нова лекція, то 1.5-2 робочих дні.

- Ви - фанат своєї справи? Від чого Ви фанатієте?

- Не вважаю себе фанатом. Це питання настрою. Стосовно музики: мені більше подобався рок-н-рол, ніж дискотека 80-х J .

- А в чому для Вас полягає щастя?

- Щастя людини – коли її розуміють.

- Вас розуміють?

- Мені здається – так.

- Ви щасливий?

- Весь час відчувати себе щасливим – це ознака дебілізму J . Моментами – так. У мене – хороші друзі, хороша сім'я.

- Якби Ви могли ввести якийсь предмет, який би Ви ввели?

- Я не голова і не член методичної комісії. І не вважаю себе людиною настільки широкого професійного світогляду, щоб

брати сміливість судити про потрібність чи непотрібність того чи іншого предмету. Я б приділив би більше уваги узгодженості навчального плану і зв'язкам між курсами. Сьогодні (26.03.07) дав контрольну студентам. Студент з середнім балом 5.0 не зміг зробити Фур'є перетворення від cos (у нього вийшло щось комплексне). Просто їм, можливо, не розповідали про Фур'є-образи періодичних функцій. Звідки я повинен про це знати? Це не кримінал, але ця проблема є. СтатРФ я би переніс на 5-й семестр навчання (ближче до теорії ймовірностей, бо між ними зараз є проміжок у 3 семестри). Треба налагоджувати міждисциплінарні зв'язки.

- На Вашу думку, якій сучасній науковій літературі слід більше довіряти: нашій чи англомовній?

- Повернемось ще раз до неприємного J. Можна подивитися список цитованих джерел в моїй кандидатській роботі. Там, крім власних робіт, є переклади класичних підручників. А серед решти посилань, ви не знайдете жодного на роботи, опубліковані російською чи українською мовою.

- Через те, що російськомовних немає?

- З одного боку, англомовні найдоступніші. Якщо навчитись правильно користуватись Інтернетом, то навіть публікації у тих журналах, які є платними, можна час від часу отримувати. Російськомовні видання, на мій погляд, у Інтернеті представлені гірше. Вузькофакхові роботи мають обмежене коло читачів і повинні публікуватись мовою, зрозумілою більшості зацікавленої аудиторії. У науки

немає зараз мови, крім англійської. Інше – це від лукавого. У освіти є багато мов. Освіта має право на існування всякою достатньо розвинутою мовою. Для цього треба перекладати підручники. Наукові видання повинні виходити тою мовою, яка сприймається всією спільнотою. На китайськомовні і японськомовні журнали ніхто не посилається. Там все публікується англійською. Якщо подивитись ретроспективно, то у природничих науках англійській мові передувала німецька і французька. Ще раніше, наукове листування велося латинською. Наука національної в плані мови бути не може. Наука – поза нацією у цьому плані. ■

СТРФ

Ура! У нас на факультеті відбувся черговий СТРФ!

Про цей турнір є різні враження, але одне можна сказати напевне – це не абияк пожія в житті нашого факультету! Жаль лише, що увагу їй приділяють мало людей, особливо студентів...

Читайте і дивіться, (більше фоток в он-лайн версії!), робіть висновки!

РЕЦЕНЗІЯ ТУРНІРУ ФІЗИКІВ

Нещодавно пройшов студентський турнір фізиків РФФ^{ХІ}. На жаль, він залишив досить багато неприємних вражень. Спробую проаналізувати, що відбувалось в стінах нашого факультету 13-15 квітня.

Отже, проблема перша. Щороку збільшується кількість реферативних доповідей. Таке враження, що команди хочуть здобути перемогу малою кров'ю. І журі їм в цьому цілком сприяє. Якщо минулого року одній з команд за реферат ставили одиниці, то зараз реферати отримують 7-8 балів, що в середньому на бал перевищує оцінки за доповіді, в яких хоч щось роз'язувалось. То може перейменуємо турнір фізиків в турнір шукачів інформації в інтернеті? Природньо, що після такого оцінювання у команд втрачається бажання будь-що розв'язувати власними силами. Звісно, підібрати такі завдання, які раніше не досліджувались, майже неможливо. Але чому б командам не спробувати подивитись на них трохи з іншої сторони, ніж це робиться в літературі. Особливо враховуючи те, що більшість потенційно реферативних задач (на цьому турнірі це були задачі про мінімальну масу зірки, про рух хвиль у водоймах, про ультразвукову пральну машинку та про регулювальника) повністю ще не роз'язані.

Інша одвічна проблема – суддівство. Мотиви виставлення оцінок членами журі для більшості присутніх залишаються чимось абсолютно загадковим. Наведу декілька висловів суддей з цього та попередніх турнірів (можливо, не дослівно, але зберігаючи суть):

- Як на мене, ви розв'язували іншу задачу (7 та 8 балів).
- Я поставив найбільшу (найменшу) оцінку, але її ж все-одно відкинуть.
- Задача реферативна, тому я поставив на 1(!!!) бал менше (7).
- Але ж вони старались... (8 чи 9)
- А яка задача розглядається? (після виступу рецензента).
- Ви не дали відповідь на жодне питання задачі (5 та 6).
- Я оцінюю лише виступ, а не полеміку
- І декілька висловів доповідачів:
- Я не знаю, наскільки це корелює з дійсністю (в середньому 7).
- Ми розв'язали лише половину задачі (6-7).
- Як утворюється звук ми не знаємо, ми просто його описали наступними формулами (7).
- Практика показує зворотне, але ми ж описали явище (6).

(Продовження на наступній сторінці)

XI студентський турнір фізиків RADIO PHYSICS OPEN

13-15 квітня на радіофізичному факультеті Київського національного університету імені Тараса Шевченка вже в одинадцятий раз пройшов студентський турнір. Цього разу він справді був відкритим – з дев'яти команд п'ять (RPD-team, WaSMP, "Кластер", "Глюони" та РФФ-11) представляли радіофізичний факультет, дві ("Закат над Європою" та "Зоря над Азією", або скорочено ЗНС та ЗНА) – фізичний факультет нашого університету, по одній – Київський політехнічний інститут ("Тахіон") та Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького (FSOL). Така велика кількість команд на відкритому факультетському турнірі грала вперше.

Схема проведення турніру включала три кола попередніх ігор (вони пройшли в другій половині дня в п'ятницю, 13 квітня, та в дві зміни в суботу). За підсумками попередніх ігор визначилися три фіналісти, які й розіграли фінал зранку в неділю.

Після першого кола лідерство захопили черкащани, які в грі з ЗНС та "Тахіоном" зуміли набрати 51 очко і, відповідно, 5 балів рейтингу. В інших двох підгрупах по 4 бали рейтинг набрали RPD-team та WaSMP.

У другому та третьому колах RPD-team та WaSMP по одному разу пропустили вперед своїх конкурентів, але врешті решт зуміли вийти в фінал. Що ж до команди FSOL, то вона поступово опустилася на 5 місце в турнірній таблиці, пропустивши вперед команди ЗНС та "Кластер". Остання команда й стала третім фіналістом.

Розподіл рейтингу після попередніх ігор мав такий вигляд: "Кластер", RPD-team та WaSMP – по 11 балів, ЗНС – 10, FSOL – 9, РФФ-11 та "Тахіон" – по 8, "Глюони" – 7, ЗНА – 6. Коментуючи таблицю, можна відзначити таке: *(Продовження на наступній сторінці)*

XI студентський турнір фізиків RADIO PHYSICS OPEN

(продовження, початок на попередній сторінці)

- навчання на радіофізичному факультеті, очевидно, сприяє підвищенню кваліфікації гравців СТФ, так що першокурсникам (РФФ-11 та "Глюони") варто вірити в своє щасливе майбутнє;
- якби команда ЗНС починала грати на тому ж рівні, на якому закінчила, вона обов'язково потрапила б до фіналу: оскільки її гравці є студентами 1-2 курсів, то їм також варто вірити в своє щасливе майбутнє;
- команда FSOL показала дуже пристойний результат, залишивши позаду "Тахіон" (КПІ) та три команди КНУ;
- останній тур попередніх ігор врятував від зриву Микита Белошенко, який один грав за всю свою команду ЗНА і зробив це цілком пристойно;
- якщо організатори забезпечили кожну аудиторію мультимедійним проектором, то доповідь "крейдою по дощці" вже не сприймається адекватно.

Перед початком фіналу було вручено дипломи в особистій першості. Дипломи I ступеня отримали Денис Слободянюк ("Кластер") та Тимофій Ніколаєнко (ЗНС), диплом II ступеня – Олександр Пономарьов (FSOL), диплом III ступеня – Борис Мельник (RPD-team).

Фінал проходив за схемою міжнародних ТЮФів, тобто команди самі вибрали задачі для доповідей. RPD-team доповідала задачу "В голові моєї замкнуло" (про електромагнітне випромінювання замкненого накоротко гальванічного елемента), "Кластер" – "Підводний мобільник" (про можливість підтримувати мобільний зв'язок з аквалангістом, що знаходиться під водою), WaSMP – "Тринітронконденсатор" (про причини вибуху електролітичних конденсаторів при підключенні до мережі). Ця доповідь була єдиною, що містила експеримент. Дискусія дуже пожвавилася двома вибухами електролітичних конденсаторів, здійснені опонентами (слабший) та доповідачами (сильніший). В результаті 1-2 місця розділили RPD-team та WaSMP, які й представлятимуть наш факультет на черговому всеукраїнському турнірі. Всі три фіналісти одержали призи від декана.

Оскільки країна повинна знати своїх героїв, наведу персональний склад цих команд:

- RPD-team: Борис Мельник (капітан), Леонід Войтенко, Дмитро Савченко, Артем Моргун, Сергій Туташконко та Максим Анісімов;
- WaSMP: Андрій Сальников (капітан), Роман Білоус, Андрій Кохановський, Євген Слюсар, Богдан Танигін, Віталій Шапран.

Acknowledgements. На закінчення хочу висловити щирі подяки всім членам журі, які працювали на турнірі. Це наші викладачі та співробітники Голобородько А.О., Жугаєвич А.Я., Іванюта О.М., Кельник О.І., Коваленко А.В., Лозовський В.З., Мартиш С.В., Нетреба А.В., Овечко В.С., Прокопенко О.В., Сорока С.В., Сохацький В.П., Щур О.В., аспіранти Літошенко Т.С. та Якубчак В.В., студенти 6 курсу Висоцький М.В., Лазарев А.С., Марфін І.С. та Тицький В.В. Особлива подяка нашим гостям – Сенчурову С.П. та Плющай І.В. (фізфак), Філіну Д.В. (КПІ) та Ковальчуку А.О. (Черкаси). Турнір був би неможливим і без самовідданої роботи секретаріату, який склали наші студенти Маша Кіянчук (голова), Оля Самчук, Даша Великанець, Дмитро Соловйов, Стас Тесленко, Дмитро Борзаниця, Настя Дудко, Денис Панкрушев, Олена Соломенко, Оксана Соломенко, Вася Мельник, Аня Духлій та Настя Іваницька.

Анісімов І.О., голова журі турніру

P.S. Не можу втриматися, щоб не прочитувати мовою оригіналу два найяскравіші фрагменти дискусій:

"Я чітко зрозумів усі ідеї доповідача – якщо не рахувати фізики".

"А где вы говорили, что эти параметры не важны и их можно отбросить? – Мы так не говорили, мы молчали".

І.О. Анісімов

РЕЦЕНЗІЯ ТУРНІРУ ФІЗИКІВ

(продовження, початок на попередній сторінці)

Коментарі, як на мене, зайві. Ще дуже цікаво спостерігати, як перед виставленням балів деякі члени журі починають судомно заглядати одне одному в протоколи. Мабуть, щоб часом не поставити крайню оцінку, бо доведеться коментувати. Також складається враження, що у нас чотирибальна шкала (від 6 до 9). Інші бали з'являються невинувато рідко. Крім того, дивно, що суддям все більше подобаються сильно спрощені рішення. Один з членів журі правильно зауважив, що «спрощення – це добре, якщо воно не призводить до втрати фізичної суті». Але далеко не всі притримуються цієї думки. (До речі, на останніх двох всеукраїнських турнірах за пошкільному розв'язані задачі ставили досить низькі бали – 3, 4. Чому в нас навпаки – невідомо.)

Очевидно, що треба щось змінювати. Інакше турнір фізиків може скласти компанію турніру хіміків, який став досить непопулярним заходом. Хотілось би навести ті зміни в правилах, які, на нашу думку, можуть покращити ситуацію.

- Скасувати правило, яке дозволяє опоненту та рецензенту працювати лише в межах моделі доповідача. (Модель, що суперечить реальності повинна критикуватись. А фраза «в рамках своєї моделі доповідач справився з задачею» вже в печінках сидить).
- Скасувати минулорічну поправку, що обмежує свободу дій рецензента.
- Записати в правилах, що доповідач повинен переконати присутніх, що розв'язок не скачаний з інтернету і т.п. (Майже як у вимогах до дипломних робіт).
- Змінити схему коефіцієнтів з 3-2-1 на 5-3-1, бо оцінка за рецензію досить часто вирішує долю гри при тому, що ставиться вона часто лише за ораторські здібності рецензента.
- Ввести заключне слово опонента та рецензента (по 30 секунд) для підбиття підсумків полеміки.
- Переглянути схему виставлення рейтингу, наприклад: 51 бал – 5, 42 – 4, 36 – 3.
- Збільшити час доповіді до 10 хвилин, на полеміку – до вичерпання нових питань та на уточнюючі питання опонента з рецензентом.
- Поміняти місцями коментарі журі з виставленням оцінок.
- Дозволити після закінчення фізбою, але до виставлення балів висловлювати свою думку ведучому, команди спостерігачів та глядачам.
- Для більшої незалежності можна б було розсаджувати членів журі, але це, мабуть, занадто.

Сподіваюся, що ці пропозиції будуть розглянуті при затвердженні правил на наступний всеукраїнський турнір. На останок хотілось би попросити шановних членів журі трохи серйозніше ставитись до їхньої ролі, оскільки саме від них в першу чергу залежить майбутнє турніру.

З повагою до всіх учасників турніру

Рецензент

аФишка на неделю

РОКОВЫЕ СОБЫТИЯ

19.4.2007

четверг
ДК КПИ
Therapy?, De Shifer
Начало: 19:00.

21.4.2007

субота
клуб «Luxoh»
Кому ВниZ, Error:Genesis
клуб «Бочка Пивная»
No Coments
Начало: 21:00.
клуб «Бочка Хмельная»
...и друг мой грузовик
Начало: 21:00.
Дом Офицеров
F!eur
Время: 19:00.

22.4.2007

воскресенье

клуб «Бинго»
Дельфин, Станция Мир, Robots
Don't Cry
Начало: 18:00.
клуб «Майдан»
ZArJA, ERROR [1026], R.O.O.M.,
Схема Сходу, Absinth
Время: 19:00. Вход - 30 грн.

24.4.2007

вторник

ДК НАУ
Rage

28.4.2007

субота
клуб «Бочка Хмельная»
Гуцул Калипсо
Начало: 21:00.
клуб «44»
Катя Чили, Соломин бэнд
Начало: 22:00.

29.4.2007

воскресенье
Дворец Украина
DDT
Вход - 90-500 грн.
парк Пушкина
Holy Blood, Requital, Coram Deo,
Te.Su., Armageddon Metal
Church
(Экспоцентр) Время: 17:00. Вход - 10 грн.

КЛУБНИЧКА...

DJ RU\$\$, DJ Slim

20 апреля

Боулинг-клуб "Хамелеон".
DJ Haiko & Maiko
TECHNOROCK (Германия)

20 апреля

Клуб "Saxon".

А так же:

На ул. Физкультурной, 1, проходит выставка-ярмарка литературы...

su | do | ku

© Puzzles by Pappocom

8		1	9			7
	2					1
4		1			2	6
	4	5	6		2	
9		6		4		3
	5	3	7		6	
5		3		6		4
	9				7	
2		4	5			9

Легкий

#22

		8			6	
3						1
		1	6	9	3	8
	1	2	9		4	
	9		4		5	
	3	8	5		6	
		7	9	2	1	5
1						2
		2			7	

Середній

#22

Заповніть всі квадрати в головоломці так, щоб в кожному ряду, кожній колонці і блоці (квадрат 3x3, виділений жирнішими лініями) були всі цифри від 1 до 9. Відповіді та вказівки на www.sudoku.com

РФФ.Live@:

Головний редактор - Макс Січ;
 Інтерв'ю – Олена Юдіна, Руслан Скришевський;
 аФішка – Володимир Ткаченко;
 СТФ – І.О. Анісімов, Рецензент, Live;
 Фото СТФ – Олександр Щур;
 Анекдоти – Дмитро Юрченко;
 Web – Віктор Якубчак;
 Технічна підтримка – О.Ю. Нечипорук.
RFF.Live@gmail.com

Редакція може не поділяти думку автора і не несе відповідальності за зміст

СТУДЕНТСЬКИЙ НАУКОВИЙ СЕМІНАР

В наступний четвер, 26 квітня, відбудеться студентський науковий семінар.
 Організатори – НТСА РФФ і АСФКНУ.
 Запрошуються усі бажаючі зробити і послухати доповіді. Для бажаючих зробити доповідь пишiть на yuriy.gromov@gmail.com або max.sich@gmail.com

СТУДЕНТИ І НАУКОВА ДІЯЛЬНІСТЬ

Вступивши на РФФ, кожен студент без виключення проходив процедуру посвячення у студенти. Перед врученням студентських і залікових, керівництво факультету розкаже коротко про те, що чекає студентів у різних ситуаціях, що можуть скластися під час їхнього навчання тут. Зокрема, кажуть, що треба починати займатися наукою чи то з 1, чи з 2-го курсу. В принципі, кажуть вірно, але не все так просто. Кажучи про науку, забувають сказати, що обладнання на факультеті застаріле і слугує перш за все для того, щоб навчитися працювати з приладами, це перше. Друге: кількість викладачів і наукових співробітників на факультеті досить обмежена, щоб дозволити науковому керівникові мати лише одного дипломника на 6 курсів в поточному навчальному році. Звичайно, є такі випадки, але я хочу звернути увагу на інше. Таке враження, що більшість наукових керівників ставляться до дипломної (крім останнього місяця перед захистом) «спустя рукава». Приходить студент на 2-му курсі до співробітника, що зацікавив його... Деякі співробітники, щоб студент від них відчепився, дають йому «ворох» літератури, як правило, англійською мовою, тіпа, розбирайся, любий друже. Науковий (чи майбутній науковий) керівник хоче, щоб студент зробив фактично все самостійно. В принципі, так має бути, але... Але щоб зробити деякі речі, необхідно обладнання, якого немає, матеріал для дослідів, якого теж немає, де взяти – ніхто не знає. В результаті – суцільний застій до останнього місяця перед захистом. В останній місяць всі просипаються і робота кипить, на пальцях рахуються години, витрачені на сон, в літрах йде лік випитий каві. Ледве не в останній момент диплома готова (на граматичні і пунктуаційні помилки майже не звертають вже уваги). А на захисті – як везе. Мета досягнута, але у мене є запитання: чому стільки тягнути дипломну роботу, хіба лише студентів вина у цьому? Чому не можна ввести якусь обов'язкову для виконання «наукову процедуру» для студента і співробітника факультету. Я вважаю, що можна хоча б з 3-го курсу виділити 1 день, в який студент повинен ОБОВ'ЯЗКОВО сходити до наукового, а науковий ОБОВ'ЯЗКОВО повинен з ним попрацювати, а не просто віддати літературу і сказати: «знаєш, я сьогодні зайнятий, я сьогодні не можу». Якщо не виконують це чи студент, чи співробітник, то відповідні санкції застосувати до порушника. Я не помилюся, якщо скажу, що таким чином виконуються практично усі дипломні роботи і про це знають усі, просто закривають на це очі. Треба щось змінювати. Бо інакше перспективи розвитку науки на РФФ, на мою думку, дуже мізерні.

Руслан Скришевський

АНЕКДОТИ

- Сынок - смотри, какая вкусная кашка, давай, скушай ложечку за папу... ну, ложечку за маму... ну за бабушку... Слушай, сын, давай закусывай - мать придет, двоих попалишь...

Преподаватель:
 - На время сессии вам придется забыть о личной жизни.
 Встаёт студент:
 - А что это за блондинку вы привели вчера в ресторан?
 Голос за кадром:
 - Сергей Иванов, будущий рядовой украинской армии!

РФФ.Live ПІДПИСКА

Для того, щоб підписатися на електронну розсилку РФФ.Live просто надішліть листа на адресу RFF.Live@gmail.com з вашого е-мейлу, в полі «тема» написавши «підписка».

РФФ.Live ONLINE

Скачай РФФ.Live з сайту РФФ:
<http://rpd.univ.kiev.ua>

аФішка на
неделю

Театрppp...

Наталка Полтавка

1 мая

Театр им. И.Франко. Иван Котляревский. Музыка: Н.Лысенко, Олег Скрипка. Украинское музыкально-драматическое рококо.

Лица

24-25 апреля

Два актера (Александр Калягин и Владимир Симонов) играют пять рассказов. Рассказы хрестоматийные и только юмористического содержания. Смею предположить, что выбор сделан...

№13 (Безумная ночь, или
женитьба Пигдена)

18, 26 апреля

Театр им. Леси Украинки. "№ 13" - это комедия положений, давно любимая зрителями, но от этого не менее захватывающая и веселая, ибо никогда неизвестно, какой еще сюрприз уготован героям судьбой...

Ladies Night

18-19 апреля

Театр оперетты. Обнадеживающая комедия-шоу, написанная на грани мюзикла и драмы, изысканного бесстыдства и глубокого психологизма. Спектакль предназначен для самой широкой аудитории, конечно, кроме детской...

Белая ворона

24 апреля

Театр им. Леси Украинки. Театральная компания "Бенюк и Хостиков" представляет. Тема поэмы - подвиг французской девушки Жанны Д'Арк, которая возглавила свой народ в освободительной войне против английского завоевания...

В Доме Художника
 (Львовская пл., 1)

ТО «Черный квадрат»

20 апреля, пятница –
 «Театральное чтение»

Одним словом, если Вы и Ваши друзья еще не были в «Черном квадрате» самое время начинать!
 Начало в 19:00

21 апреля, суббота – «Слушай
 песни ветра»

... «И тогда я подумал: если из окна твоей больницы виден порт, то из порта должны быть видны окна твоей больницы. И я пришел в порт. И увидел тысячи окон...»...

Длительность 1 час 45 минут
 Начало в 19:00

КМ	I	II	III	Σ	Σ	штук
Wа SMP	21	7,25	15,5	43,75	1	
РФФ-11	12,5	13,5	6,25	32,25	2	
Тюбачи	6,25	9	15,4	30,65	3	

Маццини Никола

